

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرمان علوی

بر

سیاست مدنی

رضادهقانی

سرشناسنامه	: دهقانی، رضا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدید آور	: فرمان علوی بر سیاست مدنی/رضا دهقانی.
مشخصات نشر	: قم : نسیم حیات ، ۱۳۸۸ .
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال ۵-۴۸۳-۴۹۲-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: علی بن ابی طالب(ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت -
	: ۴۰ق. نهج البلاغه. فرمان مالک اشتر. شرح
موضوع	: اسلام و دولت
رده بندی کنگره	: BP ۳۸ / ۰۴۲۳ / ۹۳۳
رده بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۹۵۱۵

فرمان علوی بر سیاست مدنی

- مولف: رضا دهقانی • ناشر: نسیم حیات • لیتوگرافی: بهار علم • چاپ: جعفری
- تیراژ: ۳۰۰۰ جلد • نوبت و تاریخ چاپ: اول/۱۳۸۸ • قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال
- شابک : ۵-۴۸۳-۴۹۲-۹۶۴-۹۷۸

مرکز بخش

قم - میدان معلم - بلوار سمیه - خیابان شهیدین - پلاک ۸۷
 تلفن: ۷۷۴۶۳۳۳ - ۲۵۱ • تلفکس: ۷۷۴۹۵۳۴ - ۲۵۱ •

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 فضایل امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۵	 شجاعت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۶	 سخاوت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۷	 عفو و گذشت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۹	 مبارزه و جهاد امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۹	 فصاحت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۱	 اخلاق امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۱	 زهد و تقوا امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۳	 عبادت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۴	 تدبیر امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۴	 سیاست امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۵	 صاحب رحمت
۲۷	 مالک کیست؟

فصل اول

۳۳	 اهداف و اصول کلی
----	------------------------

فصل دوم

۳۵	 اوصاف حاکم اسلامی
۳۷	 هشدار

۳۷..... افکار عمومی قضاوت تاریخ است

فصل سوم

۳۹..... وظایف حاکم در ارتباط با مردم جامعه

۳۹..... بخش اول: خطوط اصلی وظایف حاکم

۴۸..... اجرای عدالت اجتماعی

۴۹..... بخش دوم

۴۹..... اطرافیان

۴۹..... الف - اوصاف خواص (اطرافیان)

۵۰..... ب - خصوصیات توده مردم

۵۱..... بخش سوم

۵۱..... رازداری حاکم

فصل چهارم

۵۴..... اوصاف مقامات دولتی

۵۴..... بخش اول: جایگاه مشورت

۵۶..... بخش دوم

۵۶..... مقام وزارت

۵۶..... الف - بدترین وزراء

۵۷..... ب - اوصاف وزرای خوب

فصل پنجم

۶۰..... حقوق ملت

۶۴..... سستهای نیکو را نشکن

۶۴ علماء و حکما را دریاب

فصل ششم

۶۶ طبقات مردم جامعه

فصل هفتم

۶۸ ارتش اسلامی

۶۸ بخش اول: سیمای ارتش اسلامی

۶۸ الف - اهداف و مأموریت ارتش اسلامی

۷۰ ب - ارتباط طبقات مردم جامعه با ارتش

۷۲ ج - ارتباط طبقات مردم با بازرگان و صنعتگران

۷۲ د - ارتباط طبقات مردم با مستضعفان

۷۲ ه - ارتباط طبقات مردم با زمامدار

۷۴ بخش دوم

۷۴ انتخاب فرماندهان ارتش

۷۴ الف - اوصاف عام

۷۶ ب - اوصاف خاص

۷۸ وظایف حاکم نسبت به ارتش و فرماندهان

۸۰ مشخصات فرماندهان عالی رتبه

۸۲ بخش سوم

۸۲ وظایف متقابل حاکم و جامعه

۸۴ مرجع اصلی حل اختلافات

فصل هشتم

- سیمای قضاوت ۸۶
- بخش اول: «اوصاف قاضی عدالت» ۸۶
- بخش دوم ۹۰
- وظایف حاکم نسبت به قضات ۹۰

فصل هشتم

- سیمای کارگزاران دولتی ۹۲
- بخش اول: گزینش کارگزاران ۹۲
- بخش دوم ۹۴
- وظایف حاکم نسبت به کارگزاران و کارمندان ۹۴
- بخش سوم ۹۶
- مأموران مخفی و بازرسان ۹۶

فصل دهم

- در امر مالیات ۹۸

فصل یازدهم

- دبیران مسائل دولتی ۱۰۶
- الف: خصوصیات کاتبان سری و محرمانه ۱۰۶
- ب: خصوصیات کاتبان عام ۱۰۸
- ج: خصوصیات رئیس ۱۱۰

فصل دوازدهم

- بازرگانان و صنعتگران ۱۱۲

- بخش اول: مجریان امور اقتصادی..... ۱۱۲
 بخش دوم..... ۱۱۴
 نظارت بر امور اقتصادی و بازار..... ۱۱۴

فصل سیزدهم

- طبقه محروم و مستضعف جامعه..... ۱۱۸
 بخش اول: مستضعفین جامعه..... ۱۱۸
 بخش دوم..... ۱۲۰
 وظیفه حاکم نسبت به محرومین جامعه..... ۱۲۰
 بخش سوم..... ۱۲۲
 رسیدگی به ایتام و سالمندان..... ۱۲۲
 بخش چهارم..... ۱۲۴
 ملاقات با نیازمندان..... ۱۲۴

فصل چهاردهم

- وظایف شخصی حاکم..... ۱۲۸
 امور اجتماعی..... ۱۲۸
 وظایف عبادی حاکم..... ۱۳۰
 عبادات اجتماعی..... ۱۳۲
 حضور در جامعه..... ۱۳۲
 مسئله نزدیکان حاکم..... ۱۳۸
 حاکم در برابر اتهامات..... ۱۴۰

فصل پانزدهم

- پیمان‌ها و قرار دادهای صلح ۱۴۲
- بخش اول ۱۴۲
- برخورد با دشمن ۱۴۲
- بخش دوم ۱۴۴
- مسائل صلح با دشمن ۱۴۴
- پرهیز از خون‌ریزی ناحق ۱۴۸

فصل شانزدهم

- دستورالعمل‌های ضروری ۱۵۲
- پرهیز از صفات پلید ۱۵۲
- پرهیز از منت‌گذاری ۱۵۴
- پرهیز از شتابزدگی ۱۵۴
- پرهیز از امتیاز خواهی ۱۵۶
- پرهیز از غرور و غضب ۱۵۸
- عبرت از گذشتگان ۱۵۸
- اشاره به وصیت پیامبر اعظم ﷺ ۱۶۰
- نیایش و دعا ۱۶۲

مقدمه

خداوند سبحان را از صمیم دل سپاس می گذارم که به بنده ناچیز توفیق را رفیق نمود تا بار دیگر قطره ای از اقیانوس بی کران علوم علوی برگیرم و به تشنگان راه حق و حقیقت هدیه نمایم.

این بار به یاری خداوند سبحان، فرمان امیرالمومنین علی علیه السلام به مالک اشتر رضی الله عنه را با عنوان فرمان علوی بر سیاست مدنی تهیه نموده و به عنوان برگ سبز تقدیم دوست داران اهل بیت می نمایم که انشاا... مقبول افتد.

فرمان علوی از این جهت که این فرمان صادر شده از سرچشمه فضائل و کمالات و دست پرورده نبی اعظم صلی الله علیه و آله مولای متقیان علی علیه السلام است، کسی که علوم خود را از سرچشمه حقیقت و سینه نبوت دریافت نموده و در سینه خود پرورش داده و به اوج خود رسانید تا مخاطبان خود را از ملک به

ملکوت، بالا برد و فرش نشینان عاشق اش را به عرش اعلی
سکنا دهد.

سیاست مدنی بدین جهت که اصول کشورداری را با
مدرن ترین روش بر سیاست مداران می آموزد تا بتواند انسان
ها را به اوج خلیفت الهی برساند.
امیدوارم خوانندگان عزیز حقیر را از الطاف خویش
بی بهره نگذارند.

به امید توفیق الهی

بهار ۱۳۸۷

تبریز- رضا دهقانی